

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

CAP27 suunnitelma 2023-2027

Etelä-Karjalan MYR 2.5.2022

Suomi vastasi komission CAP-kirjeen keskeisiin havaintoihin

maa- ja metsätalousministeriö 26.4.2022 10.20

TIEDOTE

Euroopan komissio lähetti maaliskuun lopussa Suomelle havaintonsa Suomen CAP-suunnitelmasta ja pyysi kolmessa viikossa vastausta strategisesti tärkeimpiin havaintoihin. Suomen vastaus kirjeen päähavaintoihin lähti komissiolle 21. huhtikuuta.

Komissio analysoi alkuvuonna Suomen ja muiden jäsenvaltioiden sille vuodenvaihteessa lähettämiä CAP-suunnitelmia ja lähetti sen jälkeen jäsenmaille ns.

havaintokirjeet, joissa arvioitiin suunnitelmia. Suomelle 31.3.2022 toimitettu kirje sisälsi yhteensä reilut 200 havaintoa.

Keskeisimmät Suomen CAP-suunnitelmaan liittyneet havainnot koskivat Ukrainan sodan vaikutuksia, suunnitelman taloudellisia tavoitteita, ympäristö-, ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteita, Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa sekä maaseutuasioita ja tilojen sukupolvenvaihdoksia.

Komission havaintokirje käynnisti Suomen CAP-suunnitelman hyväksymisneuvottelujen viimeisen vaiheen, jonka arvioidaan jatkuvan kesään saakka.

Komission kanssa käydään parhaillaan neuvotteluja sekä keskeisistä kysymyksistä että teknisistä havainnoista. Neuvottelujen perusteella tarkennettu versio Suomen CAP-suunnitelmasta pyritään toimittamaan komission hyväksyttäväksi kesäkuun loppuun mennessä.

Suomen CAP-suunnitelman toimeenpanon on määrä käynnistyä vuonna 2023. Komissio on jo antanut osan ja valmistelee parhaillaan loppuja toimeenpanoon liittyviä delegoituja ja täytäntöönpanosäädöksiä. Myös kansallisen lainsäädännön ja toimeenpanoon liittyvien tietojärjestelmien valmistelu on jo käynnissä.

CAP-suunnitelmien jatkokäsittely 4/4

- Suomen CAP-suunnitelman hyväksyminen komissiossa kesällä/alkusyksyllä 2022
- Kansallinen toimeenpano 1.1.2023 mennessä
 - kansallisen lainsäädännön käsittely ja hyväksyminen
 - valtioneuvoston asetukset
 - hakuohjeiden laadinta
 - IT-järjestelmien valmistelu (tukien haku, seuranta, valvonta...)

CAP-suunnitelma – mitä uutta?

1/2

- CAP-suunnitelma kattaa *maaseutuohjelman, suorat tuet ja osittain maatalouden markkinatuet* - eli koko yhteisen maatalouspolitiikan
 - Maantieteellisesti maaseuturahaston rahoitus painottuu harvaan asutulle ja ydinmaaseudulle
- Rakenne muistuttaa nykyistä maaseutuohjelmaa
 - Vähemmän vaatimuksia ja yksityiskohtia kuin nykyisessä ohjelmassa?
 - Vahvempi tulospainotus (tulospittarit) ja tulosten saavuttamisen seuraaminen
- Ilmasto- ja ympäristötavoitteiden korostuminen entisestään, mutta tarvitaan lisäksi
 - täydentäviä kansallisia toimenpide- ja hankekokonaisuuksia, kuten Maankäyttösektorin ilmasto-ohjelma ja Ilmastoruokaohjelma, sekä
 - tutkimusta ja kehittämistoimintaa

Kehittämishankkeet CAP-suunnitelmassa

- Koulutus
- Tiedonvälitys
- Yleishyödylliset ympäristöinvestoinnit ja investoinnit maaseudun toimintaympäristön kehittämiseksi
 - yleishyödylliset investoinnit ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
 - yleishyödylliset investoinnit luonnonvarojen kestävään hoitoon
 - yleishyödylliset investoinnit luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi
 - maaseudun toimintaympäristön kehittämisen investoinnit
- Laajakaistainvestoinnit
- Yhteistyötoimet:
 - Yhteistyötoimet maatilojen kilpailukyvyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen
 - Yhteistyötoimet laatujärjestelmien ja tuottajaorganisaatioiden edistämiseksi
 - Yhteistyötoimet ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen
 - Yhteistyötoimet luonnonvarojen kestävään hoitoon
 - Yhteistyötoimenpiteet nuorten viljelijöiden ja yritystoiminnan edistämiseksi
 - Yhteistyötoimet sosioekonomisen rakenteen kehittämiseksi
 - Yhteistyö: Älykkäät kylät
- Leader: pienhankkeet

Yrityusrahoitus: ELY-keskusten käytettävissä olevat tukimuodot

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Käynnistäminen

- Omistajanvaihdos
- Kasvuyritys
- Työllistävä kasvuyritys
- Aineelliset ja aineettomat investoinnit

Investoinnit

- Maatalous- ja luonnontuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen investoinnit
- Mikro- ja pienyritysten sekä monialaisten maatilojen investoinnit
- Uusiutuvan energian ja biopolttoaineiden investoinnit

Kehittäminen

- Investoinnin toteutettavuustutkimus
- Kehittäminen
- Yritysryhmähanke (kehittämishanketuki)

CAP ja maaseudun yritysrahoitus

- Suomen yrityksistä noin 30 % sijaitsee maaseutualueilla
- Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma tarjoaa yritystoiminnalle monipuolisia kehittämismahdollisuuksia
- Eri toimialoilla toimiville maaseudun mikro- ja pienyrityksille. Lisäksi voidaan tukea edelleen keskisuurten maataloustuotteita jalostavien elintarvikealan yritysten investointeja.
- ELY-keskusten lisäksi maaseudun yritysrahoitusta voi hakea paikallisten Leader-ryhmien kautta
- Lisäksi tuetaan monialaisia maatiloja, jotka harjoittavat maatalouden ohessa muuta yritystoimintaa, tarjoten esim. maatilamatkailupalveluita tai jalostamalla lähiruokaa.
- Maaseudun yritysrahoitus vastaa maaseudun yritysten tarpeisiin ja on osa yritysrahoituksen laajempaa valtakunnallista rahoituskokonaisuutta.

CAP ja investoinnit

1/2

Laajakaistainvestoinnit = kyläverkkoinvestointeja

- Tavoitteena on huippunopean laajakaistan saatavuuden parantaminen maaseutualueilla, joilla yhteyksiä ei markkinaehtoisesti rakenneta.

Maatalousinvestoinnit

- Maatilojen kilpailukyvyn kehittämiseen ja tuotannon nykyaikaistamiseen
- Maatilojen energiainvestoinnit
- Eläinten hyvinvointia parantavat investoinnit
- Ympäristön tilaa ja tuotannon kestävyyttä edistävät investoinnit

CAP ja investoinnit

2/2

Yleishyödylliset investoinnit

- ilmastomuutoksen hillitsemiseen ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen
 - edistetään ilmastomuutoksen hillitsemistä ja ilmastomuutokseen sopeutumista sekä kestäväää energiaa
- luonnonvarojen kestäväään hoitoon
 - edistetään kestäväää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa
- luonnon monimuotoisuuden edistämiseen
 - edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia
- maaseudun sosioekonomisen rakenteen kehittämiseen / maaseudun palvelujen ja kylien / paikallisyhteisöjen kehittämiseen
 - edistetään työllisyyttä, kasvua, sukupuolten välistä tasa-arvoa, sosiaalista osallisuutta maaseutualueilla, sisältää biotalouden ja kestävään metsätalouden

CAP ja Leader – yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä

- Leader 30 vuotta Euroopassa
- Toteuttaa paikallisista tarpeista lähteviä toimia
 - Kauden 2023-2027 Leader-strategioita valmistellaan parhaillaan Leader-rahoituksella
- Parannetaan maaseudun elinvoimaisuutta,
- kehitetään paikallisia palveluja ja elinkeinoja,
- tuetaan mikroyrityksiä ja yrittäjyyttä
- lisätään osallisuutta, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.
- Leader-toiminta tukee verkostoitumista, innovatiivisuutta ja yhteistyötä muiden paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa sekä kansainvälisesti.
- Kunnat rahoittavat 20 % Leader-toiminnan julkisesta rahoituksesta.
- Kuntien edustajat ovat mukana Leader-ryhmien hallituksissa.

Leader CAP-suunnitelmassa

- Leader-toimenpiteellä toteutetaan yhteisölähtöistä paikallista kehittämistä.
- Leader-ryhmät rahoittavat paikallista kehittämisstrategiaa toteuttavia hankkeita:
- Yritystoiminnan käynnistämistä ja kehittämistä sekä yritysten investointeja
- Maatalouden kokeilutukea
- Yhteistyöhankkeita, joilla parannetaan palveluja, ympäristön tilaa, toimeentulomahdollisuuksia, yhteisöllisyyttä, osallisuutta, tasa-arvoa, yhdenvertaisuutta
- Koulutus- ja tiedonvälityshankkeita
- Yleishyödyllisiä investointeja, joilla parannetaan maaseudun asuin- ja toimintaympäristöä, pieninfraa ja ympäristön tilaa

Yrityusrahoitus: Leader-ryhmien käytettävissä olevat tukimuodot

Ihmisten kokoisille ideoille!

Käynnistäminen

- Yrittämisen kokeilu
- Osa-aikainen yrittäminen
- Päätoiminen yrittäminen
- Maatalouden kokeilutuki

Investoinnit

- Aineelliset ja aineettomat investoinnit

Kehittäminen

- Suunnittelupaketti
- Valmistelupaketti
- Kehittämispaketti

Maatalouden investointituki

Ø Suunnitelmissa samat tukimuodot, kuin nykyisin: avustus, tuotantorakennusinvestoinneissa lisäksi lainan korkotuki ja mahdollisuus valtion takaukseen.

Ø Neljä avustustasoa:

Ø Nuoren viljelijän korotettu avustustaso (+10%) 7 vuotta tilanpidon aloittamisessa kilpailukykyä parantavissa ja maatalouden nykyaikaistamista edistävissä investoinneissa

Nuoren viljelijän aloitustuki

Tuen ehdot

- Ø Nuoren viljelijän määritelmän mukaiset ikää, määräysvaltaa ja ammattitaitoa koskevat edellytykset vastaavat nykyistä
- Ø Jatkuvan kannattavan toiminnan edellytys
 - Ø yrittäjätulovaatimus nykyisellään (25 000/15 000 euroa)
 - Ø avustuksen enimmäismäärä on 40 000/10 000 euroa.
 - Ø kertakorvaus, joka maksetaan kahdessa erässä, lisäksi takaus ja korkotuki
- Ø Jos maataloutta harjoitetaan maatalousyhtymänä tai hakijana on yksityisoikeudellinen yhteisö, jossa on useita tuen edellytykset täyttäviä osakkaita, **aloitustuki voidaan myöntää kullekin tuenhakijalle**
- Ø Rahoitettavat hankkeet valitaan **valintamenettelyn kautta**

Mikä siis rakennetussa muuttuu?

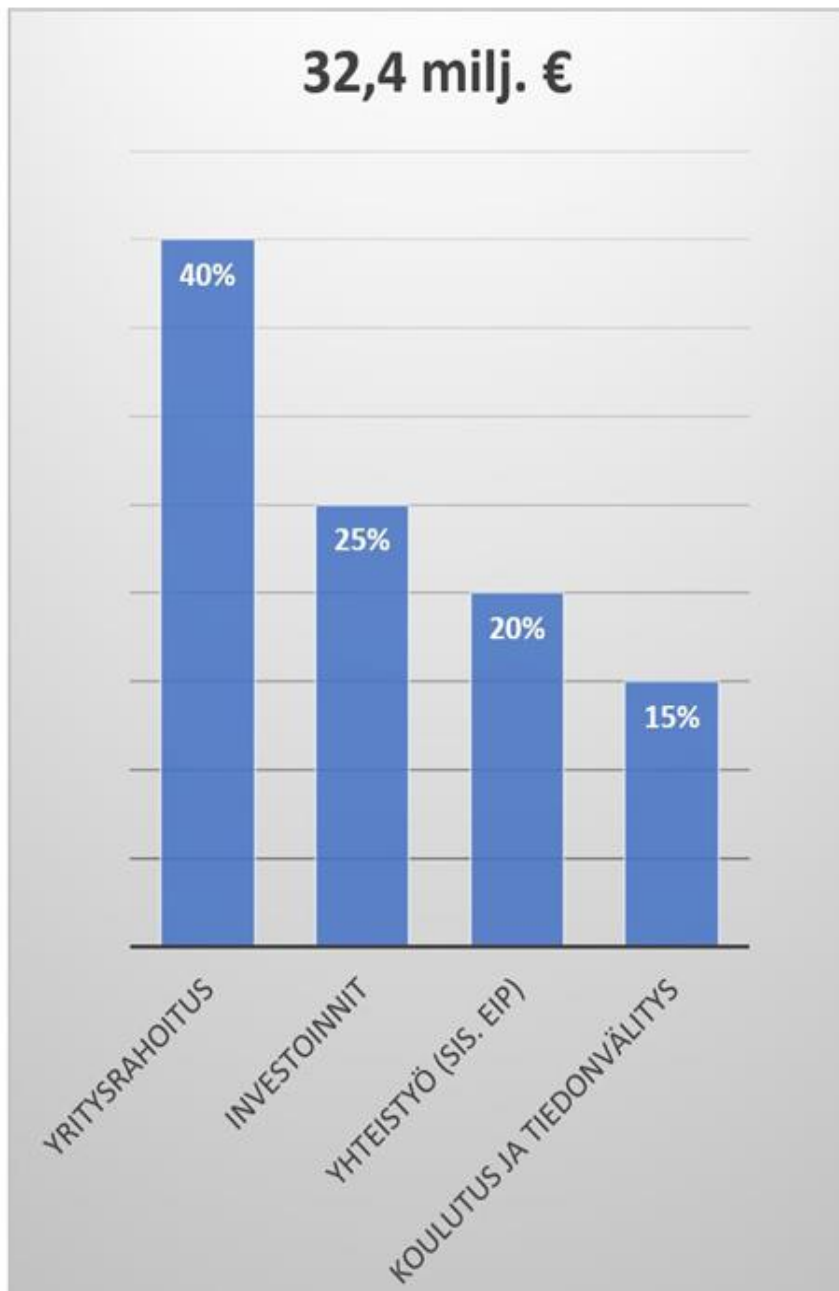
- ØHankkeen aloitus mahdollista heti tukihakemuksen jättämisen jälkeen
- ØSähköinen haku
- ØYmpäristön tilaa, eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta parantavien investointien suurempi merkitys
- ØAloitustuki mahdollinen useammalle yhtymän tai yksityisoikeudellisen yhteisön jäsenelle
- ØHankkeiden tuloksellisuus ja vaikuttavuus suuremmassa roolissa

Kestävää kasvua Kaakkois-Suomen maaseudulta

- <https://www.ely-keskus.fi/maaseutuelinkeinot>
- päivitetään syksyllä 2022

Kuvio 8. Arvio yritys- ja hankerahoituksen jakautumises toimenpiteittäin.

Liite 1. Arvio Kaakkois-Suomen rahoitustarpeesta ja sen jakautumisesta toimenpiteittäin.

Toimenpide/alatoimenpide.	Arvio julkisesta rahoitustarpeesta (EU+valtio), milj.€. Vuodet 2023–2027
Maatalouden rakennetuet	
<i>Investoinnit (art. 68)</i>	19,0
Investoinnit maatilojen kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen	15,0
Ympäristön tilaa, kestäväää tuotantotapaa, uusiutuvan energian käyttöä ja eläinten hyvinvointia edistävät investoinnit: Maatilojen energiainvestoinnit, lannan käsittelyyn ja käyttöön liittyvät investoinnit, vesitaloutta ja luonnonvarojen hoitoa edistävät investoinnit, eläinten hyvinvointia parantavat investoinnit	4,0
<i>Yrityksen perustamistuki nuorille viljelijöille (art. 69)</i>	3,5
Maatalouden rakennetuet yhteensä	22,5

Uudet yritystukialueet

Valtioneuvoston asetus

alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetussa laissa tarkoitetuista tukialueista

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021) 43 §:n nojalla:

1 §

Alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021) 43 §:ssä tarkoitettuun ensimmäiseen tukialueeseen kuuluvat seuraavat kunnat: Alavieska, Enonkoski, Enontekiö, Haapajärvi, Haapavesi, Hailuoto, Halsua, Heinävesi, Hirvensalmi, Hyrynsalmi, Ii, Iisalmi, Ilomantsi, Imatra, Inari, Joensuu, Joroinen, Juuka, Juva, Kaavi, Kajaani, Kalajoki, Kangasniemi, Kannus, Kaustinen, Keitele, Kemi, Kemijärvi, Kemina, Kempele, Kitee, Kittilä, Kiuruvesi, Kokkola, Kolari, Kontiolahti, Kuhmo, Kuopio, Kuusamo, Kärsämäki, Lapinlahti, Leppävirta, Lestijärvi, Lieksa, Liminka, Liperi, Lumijoki, Merijärvi, Miehikkälä, Mikkeli, Muhos, Muonio, Mäntyharju, Nivala, Numes, Oulainen, Oulu, Outokumpu, Paltamo, Parikkala, Pelkosenniemi, Pello, Perho, Pertunmaa, Pieksämäki, Pielavesi, Polvijärvi, Posio, Pudasjärvi, Puolanka, Puumala, Pyhäjoki, Pyhäjärvi, Pyhäntä, Raase, Rantasalmi, Ranua, Rautalampi, Rautavaara, Rautjärvi, Reisjärvi, Ristijärvi, Rovaniemi, Ruokolahti, Rääkkylä, Salla, Savonlinna, Savukoski, Sievi, Siikajoki, Siikalatva, Siilinjärvi, Simo, Sodankylä, Sotkamo, Sulkava, Suomussalmi, Suonenjoki, Taivalkoski, Tervo, Tervola, Tohmajärvi, Toholampi, Tornio, Tuusniemi, Tyrvävä, Utajärvi, Utsjoki, Vaala, Varkaus, Vesanto, Veteli, Vieremä, Vironlahti, Ylitornio ja Ylivieska.

2 §

Toiseen tukialueeseen kuuluvat seuraavat kunnat: Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Hartola, Heinola, Joutsa, Juupajoki, Jämsä, Kannonkoski, Karstula, Keuruu, Kinnula, Kivijärvi, Kuhmoinen, Kuortane, Kyyjärvi, Lappajärvi, Luhanka, Multia, Mänttä-Vilppula, Padasjoki, Pihtipudas, Saarijärvi, Soini, Sysmä, Viitasaari, Vimpeli ja Ähtäri.

3 §

Tämä asetus tulee voimaan x päivänä kuuta 2022 ja se on voimassa 31 päivään joulukuuta 2027.

Helsingissä x.x.2022

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

Kiitos

- Yritys- ja hanketarinoita –
www.kaakonkantri.fi
www.maaseutu.fi
- Seuraa meitä somessa –
[Mahdollisuuksien maaseutu ELY Kaakkois-Suomi](#)